

Рубаї

Ібн Сіна (Авіценна)

* * *

Вино п'яницям ворог, тверезим побратим.
Вино чудовні ліки, як не впиватись ним,
Гірке, як слово батька, зате ж таке корисне,
Дозволене розумним, заказане дурним.

* * *

Коли постарівся, не грай по-молодому,
В невірство не вдягай свою старечу втому.
Що в темряві творив, тепер забудь, бо все те
Не до лица тобі при світлі дня ясному.

* * *

Добірні слова із Корану у кожній господі читають.
Та, правду сказати, і їх не при кожній нагоді читають.
А речення те, що на вінцях у кожного келиха бачим, —
Його повсякденно й повсюдно, не кажучи годі, читають.

* * *

Мій друг, що з ворогом укупі пив і їв,
Повік не діждеться від мене добрих слів.
До біса цукор той, що був біля отрути!
Геть від метелика, що на змії сидів!

* * *

Де б не спалахував пожарами твій гнів,
Наш день кривавими сльозами червонів.
Якби ті повені до брам твоїх сягнули,
Без ліку б винесли захованих скарбів.

* * *

Від трьох принад твоїх — потрібні в природі чудеса:
Від уст — вино, від щік — троянди, від усміху — краса.
Від трьох прикмет моїх три лиха тривають з року в рік:
Від серця — біль, від дум — химери, а від очей — роса.

* * *

Дай кучерям своїм хоч трохи побуяти —
І подешевшають на ринку аромати;
А як відкинеш геть — ми найглупішу північ
Від сонячного дня не зможем розпізнати.

* * *

Найкраще так ступить на край могили,
Щоб жалощі тебе не обступили.
Усе, що можеш, виконай сьогодні,
Бо що ти вдієш, як не стане сили?

* * *

Хто б не питав, не відкривайсь нікому
Будь обережний, сховане таї.
Як тайну збережеш, ти пан над нею,
А тільки виявиш, ти раб її.

* * *

Спитав: чом сліз у мене не сохне течія?
Вона: тому, що завжди сміюсь, мов квітка, я!
Спитав: чому без тебе я так страждаю-плачу?
Вона: бо сам ти — тіло, а я — душа твоя!

* * *

Ах, кучері в тебе подібні до змій!
Та чом же вони аж на спині твоїй?
Побачили лал твій з смарагдом у дружбі —
Звилися й за плечі майнули як стій!

* * *

О нічко, не будь же така гомінка, як учора!
Не викрий таємних думок юнака, як учора!
Ти знаєш, як довго тягнулася ніч учорашня?
Ей, нічко побачення, стань не така, як учора!

* * *

Отак кохатися в думках — як досі не здурів я!
Нікому стільки не судилося терпіти, як терпів я!
Немало напастей зазнати недавно довелося!
Терпіння — от мій захист певний від злоби й лихослів'я!

* * *

Моє відступництво не просте, не звичайне:
Твердіш я вірую, ніж дервіші й прочани.
Один такий живу — і звать мене кафіром!
Це значить: вивелись у світі мусульмани.

* * *

О, як довідатись, для чого в світ оцей
Прийшов тулятись я, непроханий зайдей?
Коли для радощів, я жив би й не журився,
А ні — заплакав би я сотнями очей.

* * *

У цій пустелі серце немало мандрувало.
Заглянуло в найглибше — й нічого не узнало.
Не довелось пилинці на іскру обернутись,
Дарма що в серці в мене сто тисяч сонць палало.

* * *

Я від земного глибу до зоряних Чепіг
Усі вузли розплутав, всі відстані пробіг,
Через пастки злохитрі зумів я перескочить,
І тільки тайни смерті я розгадать не зміг.

* * *

Три дурні зйдуться і знай собі плетуть,
Що тільки їм одним відкрита світу суть.
Щоб ті осли тебе кафіром не назвали,
Із ними в бесіді ослоподібним будь!